

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Václava Novotného v právní věci žalobkyně: **N. T. M. Ch.**, zast. JUDr. Jaroslavem Dospělem, advokátem se sídlem AK Moskevská 373/37, Praha 10, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, Praha 7, Nad Štolou 3, o udělení azylu, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 3. 2005, č.j. 63 Az 186/2004 – 19,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného Ministerstva vnitra ze dne 15. 10. 2004, č.j. OAM-2945/VL-20-05-2004 byla jako zjevně nedůvodná dle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) zamítnuta žádost žalobkyně o udělení azylu.

Proti rozhodnutí žalovaného podala žalobkyně žalobu, která byla výše označeným rozsudkem krajského soudu zamítnuta. Proti rozsudku krajského soudu podala žalobkyně - nyní stěžovatelka (§ 105 odst. 1 s. ř. s.) v zákonné lhůtě dle § 106 odst. 2 s. ř. s., kasační stížnost.

V kasační stížnosti stěžovatelka uplatňuje důvod podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť dle jejího názoru Ministerstvo vnitra i Krajský soud v Ostravě nesprávně posoudily a nezjistily skutečný stav věci. Kdyby tak učinily, musely by dojít k závěru, že skupina Vietnamců (tedy sociální skupina) žijící v ČR, je ve VSR vystavena

tlaku úřadů země po příjezdu, pobytu i odjezdu předvoláváním na úřady a zdůvodňováním pobytu v ČR, včetně dotazů na zisky v podnikání. Správní orgán porušil i § 12 zákona o azylu, pochybení nenapravil ani soud. Nebyly zkoumány ani vyvráceny humanitární důvody, které byly skryty za ekonomické potíže v rozhodnutí konstatované. Rodina stěžovatelky čítající více dětí bude trpět hladem, nebude-li finančně posilována stěžovatelkou. Vesnice ve Vietnamu nemají žádné pracovní příležitosti a neexistuje humanitární pomoc. Žalovaný tyto důvody nezkoumal, ač je musel znát a nezjistil úplně stav věci. Stěžovatelka nemohla výše uvedené skutečnosti doplnit, protože nebyla seznámena se všemi podklady pro rozhodnutí, resp. nebyla dotazována, zda má zájem zjištění správního orgánu doplnit. Stěžovatelka požaduje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Současně požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný v písemném vyjádření ke kasační stížnosti popřel oprávněnost podané kasační stížnosti, navrhuje, aby soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

Nejvyšší správní soud posoudil v první řadě nezbytnost vydání rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti dle § 107 s. ř. s. a dospěl k závěru, že o něm není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti věcně rozhodováno v souladu s ust. § 56 odst. 2 ve spojení s ust. § 120 s. ř. s. přednostně.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě v mezích důvodů uplatněných ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Dle ustanovení § 109 s. ř. s. byl Nejvyšší správní soud v řízení o kasační stížnosti vázán rozsahem a důvody kasační stížnosti. Ke skutečnostem, uplatněným poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí, Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 109 odst. 4 s. ř. s. nepřihlédl. Skutkovým základem pro rozhodnutí kasačního soudu se tedy mohly stát pouze skutečnosti a důkazy, které byly uplatněny před soudem, který vydal napadené rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud se v případě stěžovatelky ztotožňuje s hodnocením a závěry Krajského soudu v Ostravě, který byl při posuzování zákonnosti rozhodnutí žalovaného správního orgánu vázán v souladu s ustanovením § 75 s. ř. s. rozsahem a důvody podané žaloby a při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Kasační stížnost neshledal důvodnou.

Poskytnutí azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území ČR, tak jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR. Azyl jako právní institut není (a nikdy nebyl) univerzálním nástrojem pro poskytnutí ochrany před bezprávím, jakkoli surovým, hrubým a těžce postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána. Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené, třebaže i další případy vážného porušování ostatních lidských práv jsou natolik závažné, že by na ně taktéž bylo možno nahlížet jako na pronásledování. Proto např. porušování hospodářských, sociálních a kulturních práv, jejichž požívání je do značné míry závislé na stupni ekonomické vyspělosti příslušné země, nečiní z dané osoby uprchlíka ve smyslu Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951, kterou je Česká republika vázána, a není tedy ani důvodem

pro udělení azylu podle ustanovení § 12 azylového zákona, byť by životní podmínky v dané zemi byly sebevíc tíživé, ledaže by ekonomická opatření mající nepříznivý dopad na životní úroveň příslušné osoby byla skrytě namířena proti určité národnostní, rasové nebo politické skupině; zde by pak podle okolností případu přicházelo v úvahu naplnění podmínek pro udělení azylu.

Dle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 tohoto zákona.

Ze správního spisu vyplynulo, že stěžovatelka podala dne 4. 10. 2004 žádost o udělení azylu, v níž uvedla, že jediným důvodem odchodu z vlasti byly ekonomické potíže, do České republiky přicestovala za výdělkem. Nebyla členkou žádné politické strany ani hnutí, politicky se neangažovala. Pohovor ze dne 7. 10. 2004 byl veden na žádost stěžovatelky ve vietnamském jazyce, v něm opětovně uvedla ekonomické důvody odchodu z vlasti a snahu o legalizaci pobytu.

Naplnění podmínek pro zamítnutí žádosti o azyl jako zjevně nedůvodné podle § 16 zákona o azylu vylučuje posouzení žádosti podle § 12 téhož zákona. Pokud v řízení vyplynula nepochybná skutečnost, taxativně uvedená v § 16 odst. 1 písm. g) zákona, totiž, že stěžovatelka neuvádí žádné skutečnosti svědčící tomu, že by mohla být vystavena pronásledování podle § 12 zákona o azylu, ale pouze důvody ekonomické, nepochybil správní orgán, zamítl-li žádost jako zjevně nedůvodnou, aniž by zkoumal další důvody pro udělení azylu. V daném případě správní orgán rozhodne konečným způsobem ve věci, bez toho, aby zjišťoval existenci některého z důvodů pro udělení azylu dle § 12 zákona. Protože pro rozhodování o udělení azylu podle § 13, resp. § 14 zákona je určující závěr o neexistenci důvodů pro udělení azylu podle § 12 a tento důvod při postupu dle § 16 není zjišťován, nemůže správní orgán posuzovat ani naplnění důvodů pro udělení azylu dle § 14. Nepříslušelo-li o relevantních důvodech pro udělení azylu rozhodovat správnímu orgánu, nemohla být tato skutečnost přezkoumávána ani soudem.

Z textu kasační stížnosti nelze zjistit jakými konkrétními vadami mělo trpět řízení před správním orgánem, pro které měl soud napadené rozhodnutí zrušit a které stěžovatelka v řízení před tímto soudem uplatnila. Stěžovatelka v kasační stížnosti pouze uvádí, že žalovaný i Krajský soud v Ostravě nesprávně posoudili skutková zjištění a nedostatečně se zabývali situací v zemi jejího původu. K námitkami stěžovatelky ohledně její příslušnosti k sociální skupině vietnamských občanů žijících v ČR a z toho plynoucího pronásledování ve Vietnamu Nejvyšší správní soud, vzhledem k tomu, že tyto skutečnosti namítá stěžovatelka poprvé až v kasační stížnosti, nepřihlédl (§ 109 odst. 4 s. ř. s.). Námitky stran humanitárního azylu uvedla stěžovatelka rovněž až v kasační stížnosti, navíc zcela nekonkrétní; žádost stěžovatelky byla zamítnuta dle § 16 zákona o azylu, a proto nebyl správním orgánem ani důvod pro poskytnutí humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu posuzován. Z tohoto pohledu jsou proto tyto námitky zcela bezvýznamné. Tvrdí-li stěžovatelka, že jí nebyla dána možnost doplnění podkladů a ostatních skutečností rozhodných posouzení skutkového stavu, je tato námitka nedůvodná. Ze spisu je zřejmé, že stěžovatelka byla seznámena s obsahem protokolu, souhlasila s ním a nežádala jeho doplnění ani změny. Ve výpovědích stran důvodů, pro které stěžovatelka o azyl žádá nebyla správním orgánem nikterak omezována, neuvedla však ničeho, z čehož by bylo možno dovodit naplnění důvodu pro udělení azylu. Nutno podotknout, že za situace, kdy stěžovatelka sama žádné relevantní důvody pro udělení azylu netvrdí, nevzniká povinnost správnímu orgánu tyto důvody za ni vyhledávat.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji dle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Stěžovatelka, která neměla v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.) a žalovanému, který byl v řízení úspěšný, náklady řízení nevznikly, resp. je neúčtoval. Proto soud rozhodl, že žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 18. ledna 2006

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu